

سه شنبه 19 شهریور 1392 - 4 ذی القعدة 1434 - 10 سپتامبر 2013

هشتم ماه سپتامبر سال 1944 نخستین موشک هدایت شونده V-2 آلمان که با سرعت صوت حرکت می کرد بر انگلستان ...

سالروز درگذشت آیت الله طالقانی/

آیت الله طالقانی؛ بازوی توانای اسلام/ نگاهی به تفسیر پرتوی از قرآن

یکی از برجسته ترین ابعاد شخصیتی و علمی آیت الله طالقانی تولید فکر و اندیشه از مبانی دینی است؛ وی تلاش های فکری، فرهنگی و نواندیش خود را در زندان نه تنها کنار نگذاشت بلکه یکی از ارزشمندترین آثار خود را در تفسیر «؛پرتویی از قرآن» شکل داد و سعی کرد قرآن کریم را زندگی و جوامع بشری از زوایای شخصی تا اجتماعی و سیاسی وارد کند.

سید محمود علائی معروف به آیت الله طالقانی 13 اسفند 1289 ه.ش در خانواده ای اهل علم و دارای روحیات انقلابی در روستای گلیرد طالقان جهان گشود، وی که در اواخر حکومت سلسله قاجاریه پا به عرصه گیتی نهاده بود، پس از پشت سر نهادن دوران حکومت پهلوی اول و دوم، چند به ثمر رسیدن پیروزی انقلاب اسلامی ایران در 19 شهریور 1358 چشم از جهان فرو بست.

مرحوم آیت الله طالقانی از جمله روحانیون سیاست مدار و از فعالان نهضت ملی شدن نفت و نهضت مقاومت ملی و نیز از بنیادگذاران نهضت آزادی به شمار می رود که پس از پیروزی انقلاب اسلامی به عضو مجلس خبرگان قانون اساسی در آمد و نخستین امام جمعه تهران پس از انقلاب بود.

وی تحصیلات ابتدایی را نزد پدر آغاز کرد و پس از آن تا سال 1317 در مدارس رضویه و فیضیه قم، تحصیل را تا درجه اجتهاد ادامه داد و پس از اجازة اجتهاد از سوی آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی به سال 1318 برای تدریس در مدرسه سپهسالار راهی تهران شد. اما پس از چند اعتراض به سیاست های رضا خانی زندانی شد.

آیت الله طالقانی به دلیل علاقمندی به فعالیت های فرهنگی و تبلیغی، پس از شهریور 1320 «؛کانون اسلام» را تأسیس نمود و به گفتن ترمیم عموم مردم پرداخت و گروه های مختلف از جمله دانشجویان در جلسات تفسیر قرآن ایشان شرکت می کردند. در جریان کودتای 28 مرداد 1332 طالقانی به اتهام پنهان کردن شهید نواب صفوی مجدداً به زندان افتاد و پس از ترور حسین علاء، نواب و دوستانش برای مدتی در منزل آیت الله پنهان شدند.

این عالم مجاهد در سال 1338 به همراه آیت الله میرزا خلیل کمره به نمایندگی از سوی آیت الله العظمی بروجردی در کنفرانس بیت المقدس شرکت کرد و از طرف آیت الله بروجردی برای رساندن پیام ایشان به شیخ شلتوت راهی مصر شد.

مرحوم آیت الله طالقانی به دنبال مبارزات و فعالیت های سیاسی در سال 1341 برای مدتی به زندان رفت و بار دیگر در سال 1342 پس از قیام دستگیر و به 10 سال محکوم شد که در سال 1346 به دنبال عفو عمومی از زندان آزاد گردید و علماً هم عمل رژیم پهلوی را در محکوم کردن و انتقاد گرفتند و اعلامیه هایی صادر نمودند.

آیت الله طالقانی که مسجد هدایت را کانون تبلیغ و ترویج دین کرده و جلسات پرسش و پاسخ به مدت 30 سال آن هم به صورت ماهیانه در این تشکیل داده بود موجب جذب جوانان تحصیل کرده در این جلسات گردید و عمدتاً پیرامون رواج فساد و اخلاق در جامعه، مبارزه با ظلم و ستم و رژیم نسبت به افراد آزادی خواه سخنانی می کرد و به دلیل همین روشنگری ها نسبت به ماهیت واقعی رژیم پهلوی بار دیگر در سال 1350 دستگیر شد و 18 ماه بعد به تهران بازگشت و بار دیگر در سال 1354 زندانی گردید و در آبان 1357 آزاد شد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سمت های را بر عهده گرفت. نخست، پس از ترور شهید آیت الله مرتضی مطهری، ریاست شورای انقلاب اسلامی را عهده دار شد و پس از آن، با رای مردم ترمیم مرداد 1358 به عنوان نماینده این شهر راهی مجلس خبرگان قانون اساسی شد و در مرداد همان سال از سوی امام خمینی (ره) به عنوان امام جمعه منصوب گردید و مجموعاً تا قبل از درگذشتش 5 نماز جمعه را در تهران اقامه کرد و سرانجام در 19 شهریور 1358 به دلیل عارضه قلبی چشم از بست و حضرت امام خمینی (ره) طی سخنانی در تجلیل از شخصیت مجاهد این عالم برجسته، از وی به عنوان بازوی توانای اسلام یاد کردند.

یکی از برجسته ترین ابعاد شخصیتی و علمی آیت الله طالقانی تولید فکر و اندیشه از مبانی دینی است؛ وی تلاش های فکری، فرهنگی و نواندیش

خود را در زندان نه تنها کنار گذاشت بلکه یکی از ارزشمندترین آثار خود یعنی «پرتوی از قرآن» را در همان شرایط شکل داد، آیت الله مفسر «پرتویی از قرآن» سعی کرده است قرآن کریم را در صحنه زندگی و جوامع بشری از زوایای شخصی تا اجتماعی و سیاسی وارد کند. شش جلدی «پرتوی از قرآن» شامل جلد اول سوره حمد تا آیه 144 سوره بقره، جلد دوم بقیه سوره بقره، جلد سوم سوره آل عمران، جلد ابتدا جزء 30 تا آخر سوره الطارق، جلد پنجم بخش پایانی جزء 30 و در آخرین جلد یعنی جلد ششم 22 آیه نخست سوره نساء است.

آیت الله طالقانی در مقدمه این کتاب یادآور می شود که خود را مفسر نمی داند و این مطالب پرتوی از قرآن است که به ذهن وی تابیده است و ویژگی های تفسیر قرآن آیت الله طالقانی متن محوری است؛ وی از الفاظ قرآن برای تفسیر استفاده کرده و معتقد بود که این الفاظ بار مفهوم دارد که هیچ کلمه ای نمی تواند این مفهوم را برساند. به حدی که حتی وی به آهنگ و الفاظ قرآن هم توجهی خاص داشته و معتقد بود که اگر تشدید و آهنگ یک کلمه جابجا شود، مفهوم را نمی رساند. همچنین قرآن و ساختار و جمله بندی خود قرآن را نیز از مولفه های تفسیری می حتی معتقد بود که در سوره بقره و آل عمران آیه آخر سوره بقره با آیه اول آل عمران با هم ارتباط دارد.

در مورد اینکه آیا تفسیر پرتوی از قرآن علمی است یا خیر، نظرات گوناگونی اعلام شده است اما باید به چند نکته توجه داشت: نخست آنکه به دین، جدی ترین مسئله دانشمندان و متفکران مذهبی در دوران پیش از انقلاب اسلامی بود و به جرات در کنار مارکسیسم و اعتقادات الحادی، توان علمی متفکران و رجال سیاسی را به خود معطوف کرده بود و طبیعی بود که مرحوم آیت الله طالقانی با نگاه خاصی که به قشر دانشجو داشت بایست از این امر غفلت نمایند. دوم آنکه تاریخچه تدوین تفسیر بخصوص در دوران بازداشت ایشان و حضور برخی از رجال فکری آن دوران که بالطبع قرآن کریم، نگاهی علمی داشتند، در زندان و حضور این افراد در مباحث تفسیری، وی را به نوعی با تفکر تفسیر علمی مواجه کرده بود. این شده است که در لابلای تفسیر رد پای این نوع نگرش مشاهده شود. اما دیدگاه ایشان در رابطه با دین بسیار روشن است. آیت اله طالقانی عا چراغی می دانست که راه محقق را روشن می کند. علم به خودی خود حقیقت مطلق نیست اما عالم دنبال حقیقت است، به آنچه که می رسد چراغی که راه را برای دیگران روشن می کند. اگر این چراغ را به حقایق مطلق که آیات قرآن است بتابانیم مفهوم آن حقیقت قرآنی را بهتر درک می کنیم.

وی کتاب «پیدایش و مرگ خورشید» را از ژرژ گامف با دقت مطالعه کرده و بعد از این که کتاب را خواند، بر این مسئله تأکید کرد که «وهاجا» در قرآن برای خورشید به کار رفته است. مفسران گفتند چراغی که نور می پراکند و آیت الله طالقانی با خواندن این کتاب گفت که ساختار را جز سراج نمی تواند بیان کند و «وهج» یعنی پراکندن نور و حرارت از جایی به جای دیگر و سراج هم زمانی می گویند که نور از خود چراغ اگر از جای دیگر باشد مشکاه می گویند اگر به شکل غیر مستقیم نور گرفته شود مصباح می گویند. وی معتقد بود در قرآن کلمه مترادف نیامده است کلمه ای در معنای خود آمده است. وهاج ساختار خورشید را نشان می دهد که نور را به شدت پرتاب می کند.

تناسب آیات و سور از دیگر مباحثی است که آیت الله طالقانی بر آن تأکید داشته و معتقد بود که تنظیم آیات را خود پیغمبر اکرم(ص) انجام داده تنظیم آیات هم روی حساب خاصی و به عبارتی یک معجزه بوده است و به بزرگی و کوچکی و ترتیب نزول آیات ارتباطی ندارد. هر چند بخشی نتیجه درس های وی در شرایط محدودی می باشد، اما به شهادت متن تفسیر و گزارش های حاضران در کلاس های ایشان برخی منابع مورد توجه است.

آیت الله طالقانی در بخشی از این کتاب تفسیری، شرط اول تابش هدایت قرآن بر عقول را توجه به حجابها و سعی برای برکنار نمودن آنها خوانده به آیات قرآن تأکید می کند: اینکه آیات و مانند آن از حجابهایی که مانع هدایت آیات است به: حجاب، اکنة، وقر، غلف، قفل، تعبیر کرده گویا هر اشاره به نوعی از حجاب است، که مربوط به یکی از مدارك باطني مي باشد: حجابي که عمق ضمیر را فرا می گیرد، یا پیرامون آن را می پوشاند، چشم باطن را از شنوایی و بینایی باز می دارد. یا حجاب نفسانی غیراکتسابی است: مانند کسانی که عقل فطری آنها از جهت عدم تفکر بیدار دیدشان در محیط ظواهر زندگی دنیا محدود مانده. معلومات و دانشهای غرور انگیز اکتسابی نیز حجابهایی است که از تدبر در آیات و فرا گرفتن می دارد چه بسا اصطلاحات و دانشهایی که برای فهم دین و آیات کتاب حکیم بکار رفته که خود حجابی بر آن شده، و تفسیرهایی از قرآن که تف معلومات مفسر می باشد، تا آنجا که مفسر خواسته همه آراء و اندیشه های خود را مستند به قرآن سازد.

مرحوم آیت الله طالقانی از جمله عالمان و روحانیون مجاهدی بود که در راستای تبیین لزوم ایجاد حکومت دینی و اسلامی آثاری را از خود به جا و همواره در تمام عرصه های فرهنگی، اعتقادی، سیاسی، اجتماعی و مبارزاتی رویکردی قرآنی و دینی داشت که برخی از آراء وی همچون کتاب توضیح و تعلیق بر کتاب تنبیه الامه و تنزیه الملة آية الله النائینی، اسلام و مالکیت، ترجمه جلد اول کتاب امام علی بن ابی طالب(ع)، عبدالفتاح عبد ، به سوی خدا می رویم که سفر نامه حج است، پرتوی از نهج البلاغه، آینده بشریت از نظر مکتب ما، آزادی و استبداد، آیه حجاب، مرجعیت و ف از قرآن، درس وحدت منتشر شده است.

پاسکویچ قیام لهستانی ها را سرکوب کرد

هشتم سپتامبر سال 1831، ژنرال روس، پاسکویچ Paskevich بپاخیزی لهستانی ها برضد روسیه را به خاک و خون کشید. در این روز نه هزار له دست سربازان روسیه کشته شدند.

روس ها و لهستاني ها همنژاد و «اسلاو» هستند. پاسکويچ همان ژنرالي است که فرماندهي نيروهاي روسيه را در جنگ با ايران که به از دست رفتن قفقاز انجاميد بر عهده داشت.

آغاز حمله آلمان به انگلستان با موشك V-2

هشتم ماه سپتامبر سال 1944 نخستين موشك هدايت شونده V-2 آلمان که با سرعت صوت حرکت مي کرد بر انگلستان فرود آمد و محموله تن (هزار کيلوگرم) ماده منفجره نيرومند بود تلفات و زيانهاي فراوان به بار آورد. موشك V-2 دومين نسل موشكهاي دوربرد نظامي آلمان به شمار نخستين نسل اين موشكها «V-1» خوانده مي شد که نوعي هواپيماي بدون خلبان بود. نخستين موشك V-1 که با سرعت ساعتی 00 (تقریباً 370 مایل) حرکت مي کرد، دو ماه و 28 روز پيش از آن تاريخ يعني 12 ژوئن 1944 بر لندن فرود آمده بود و تلفات سنگين وارد آ کشورهاي ضد آلمان در برابر موشكهاي هدايت شونده از راه دور V-2 وسيله دفاع نداشتند، جز اين که کارخانه هاي سازنده آن و يا پايگاههاي پرتاب را بمباران کنند. موشك V-1 از نرماندي فرانسه و موشك هاي V-2 از هلند پرتاب مي شدند. اين جنگ افزار موثر اينک عامل بزرگي و اقتدار کشورها شده است، اما دير ز که انحصار آن از دست قدرتهاي انگشت شمار خارج شده و به گونه اي روز افزون بر دارندگان آن اضافه مي شود و حساسيت دولتهايي که مر هميشه «قدرت» خوانده شوند در قبال کشورهايي که دارند داراي موشك مي شوند از همين جاست.